

Képviselő-testületi előterjesztés

2026. február 18.

Tárgy: A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendelet módosítása

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: I/101-1/2026

Melléklet: Hatásvizsgálati lap, rendelettervezet, indokolás, szakmai segítségnyújtás

Készítette: Makói Közös Önkormányzati Hivatal – Makó székhelytelepülés hivatala - Jegyzői Iroda - Hatósági Csoport

.....
dr. Miklós Melinda
hatósági csoportvezető u.

Témafelelős:
.....
dr. Miklós Melinda
hatósági csoportvezető u.

Az előterjesztést látta:

.....

.....

Véleményezésre megküldve:

Minden bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:

.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: I/101-1/2026

Üi.: dr. Miklós Melinda

R e n d e l e t t e r v e z e t

Tárgy: A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendelet módosítása

Melléklet: hatásvizsgálati lap, rendelettervezet, indokolás, szakmai segítségnyújtás

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

Makó Város Önkormányzata 2016. október 27-én fogadta el a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 20/2016. (X.27.) önkormányzati rendeletet, amely számos, a közterületen elkövetett és körülírt jogsértő magatartást szankcionál önkormányzati hatáskörben közigazgatási bírsággal.

A rendelet elfogadása óta eltelt időszakban új magasabb rendű jogszabályok jöttek létre (pl. a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény), vagy a meglévő jogszabályok kerültek módosításra. A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal szakmai segítséget nyújtott a vármegyei jegyzők részére a közösségi együttélés szabályainak megalkotásával kapcsolatos jogszabályokhoz, és több ponton felhívta a figyelmet a jogalkotási anomáliákra a párhuzamos szabályozások kapcsán.

Jelezte, hogy a guberálás (szeméttválogatás) szankcionálás nem írható elő közösségi együttélés alapvető szabályaként, mivel sérti az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 9. § - át. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az ingatlantulajdonosok lakásának belseje, annak tisztántartása, higiéniája nincs összefüggésben a közérdekkel, azok a magánszféra és a védett otthon elemei, a beavatkozással szemben védettek, a telekhatáron belüli udvar, kert esetében több esetet magasabb rendű jogszabályok szabályozzák (pl. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 73. § (1) bekezdése, az az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 17. § (4) bekezdése, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Hulladéktv.) 1/A § (1) bekezdése stb.).

A tájékoztatás kapcsán a párhuzamos szabályozás megszüntetése, valamint a jogharmonizáció biztosítása érdekében további egyéb és technikai jellegű módosításokra került sor (pl. állatvédelemmel kapcsolatos szabályok magasabb rendű jogszabályba ütközése miatt).

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény értelmében a szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. A jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.

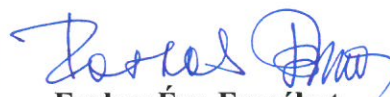
A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 143. § (4) bekezdés i) pontjában foglaltak alapján az önkormányzat képviselő-testülete rendelkezik felhatalmazással a közösségi együttélés szabályainak megalkotására. Tekintettel az időmúlásra, a párhuzamos és többszintű jogalkotás kiküszöbölésére, időszerű és szükséges a rendeletet módosítani.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem, hogy a fenti indokok alapján a rendeletmódosítást vitassuk meg, és a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 20/2016. (X.27.) önkormányzati rendeletet a mellékelt tervezet alapján módosítsuk.

Makó, 2026. február 10.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

**1. melléklet a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának
jogkövetkezményeiről szóló önkormányzati rendelet módosítása tárgyú
rendelettervezethez**

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLATI LAP
(a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

A tervezett jogszabály várható következményei, különösen

I. társadalmi hatásai: a rendelet módosítása közvetlen társadalmi hatást nem von maga után

II. gazdasági hatásai: a módosításnak gazdasági hatása nincs

III. költségvetési hatásai: a módosításnak költségvetési vonzata nincs

IV. környezeti következményei: a módosításnak környezeti hatása nincs

V. egészségi következményei: a módosításnak egészségi hatása nincs

VI. adminisztratív terheket befolyásoló hatásai: a módosítás az adminisztratív terheket nem növeli

VII. megalkotásának szükségessége: a jogharmonizáció elősegítése, a párhuzamos jogalkotás megszüntetése, az egységes jogalkalmazás megteremtése érdekében

VIII. a jogalkotás elmaradásának várható következményei: a jogharmonizáció és a jogalkotási szabályok megsértése

IX. alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: rendelkezésre áll

Makó, 2026. február 10.

Makó Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../.... (...) önkormányzati rendelete
a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának
jogkövetkezményeiről szóló 20/2016. (X.27.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] A rendeletmódosítás célja a jogszabályok egymás közötti jogharmonizációjának biztosítása, a párhuzamos és többszintű szabályozás megszüntetése az időmúlásra tekintettel.

[2] a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. § (4) bekezdés d) pontjában meghatározott, valamint az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 20/2016 (X.27.) önkormányzati rendelet 4. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartások elkövetőivel szemben a közigazgatási hatósági eljárás hivatalból indul.”

2. §

Hatályát veszti a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 20/2016 (X.27.) önkormányzati rendelet

- a) 8. § (1) bekezdés a) és b) pontja,
- b) „9. A köztisztasággal kapcsolatos tiltott, közösségellenes magatartások” alcíme,
- c) 12. § (1) bekezdés c) pontja.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Farkas Éva Erzsébet s. k.
polgármester

dr. Bodnár Gréta s. k.
jegyző

Záradék:

A képviselő-testület a rendeletet 2026. február ...-i ülésén fogadta el.

A rendelet 2026. február-tól – hirdetőtáblán kifüggesztésre került.

Makó, 2026. február

dr. Bodnár Gréta s.k.
jegyző

Általános indokolás

A rendeletmódosítás célja a jogszabályok egymás közötti jogharmonizációjának biztosítása, a párhuzamos és többszintű szabályozás megszüntetése az időmúlásra tekintettel.

Részletes indokolás

1. §

A rendelkezés egyértelműsíti, hogy a közigazgatási hatósági eljárás csak hivatalból indulhat. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 104. § (1) bekezdése alapján a hatóság az illetékességi területén hivatalból megindítja az eljárást, ha az eljárás megindítására okot adó körülmény jut a tudomására, erre bíróság kötelezte, erre felügyeleti szerve utasította, életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetről szerez tudomást, vagy ezt egyébként jogszabály előírja. Az Ákr. mint magasabb rendű jogszabály előírása miatt nem lehet arról rendelkezni önkormányzati rendeletben, hogy a jogsértés ki által került észrevételre.

2. §

A módosítás indoka, hogy a rendelkezések magasabb rendű jogszabályokat sértenek, így párhuzamos jogalkotás jött létre. Az állatvédelmi szabályok az elmúlt időszakban módosultak, szigorodtak, a rendeletben foglalt jogsértéseket szabálysértésként vagy bűncselekményt szankcionálják a törvények. A módosítás további indoka az, hogy az alábbi magatartási szabályokat vagy magasabb rendű jogszabályok szabályozzák, vagy a közérdek védelme nem élvez elsőbbséget a magánszférával szemben, így nem szankcionálhatóak. Hatályon kívül helyezésre kerül ezért a telekingatlan tisztántartása elmulasztásának szankcionálása, mivel az ingatlan tulajdonosok lakásának belseje, annak tisztántartása, higiéniája nincs összefüggésben a közérdekkel, a telekhatáron belüli udvar, kert esetében pedig a közösségi érdek védelme miatt a magánszféra jogainak korlátozása nem ütközhet magasabb szintű szabályozásba. A guberálás (szemétválogatás) szankcionálása továbbá nem írható elő közösségi együttélés alapvető szabályaként, mivel sérti az egyenlő bánásmódot és esélyegyenlőséget.

3. §

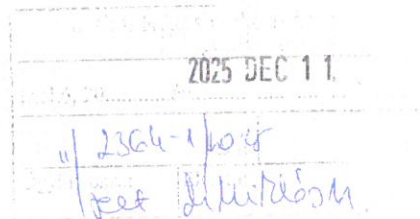
A rendelet hatálybalépéséről rendelkezik.

CSONGRÁD-CSANÁD VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Csongrád-Csanád vármegye
települési önkormányzatainak
jegyzői
részére

Székhelyén

Iktatószám: CS/B01/05661-3/2025.

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás

Ügyintéző: Dr. Kecskés Tamás

Tel.: (06-62) 680 628

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

A Társaság a Szabadságjogokért egyesület a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivataltól (a továbbiakban: Kormányhivatal) törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kérte Csongrád-Csanád vármegye településein hatályos, a közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendeleteit érintően, az ingatlan tisztántartásával, a közterületen történő életvitelszerű tartózkodással, valamint a guberálással kapcsolatos előírásokkal összefüggésben.

A jogszabálysértő rendelkezések elfogadásának megelőzése, valamint a meglévők hatályon kívül helyezése érdekében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 133. § (3) bekezdésben meghatározott jogkörömben eljárva **szakmai segítségnyújtás** keretében az alábbi tájékoztatást adom.

1. Az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdése értelmében „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák*”, a (2) bekezdés alapján pedig „*Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalma*.”

Ez törvényi szinten a Polgári Törvénykönyvről 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésében fogalmazódik meg, amely szerint „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja*.”

Az ingatlantulajdonosok **lakásának belseje, annak tisztántartása, higiéniája** nincs összefüggésben semmilyen közérdekkel, sőt, azok a magánszféra és a védett otthon immanens elemei és mint ilyenek Alaptörvény VI. cikkének (1) és (2) bekezdései, valamint a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése értelmében egyértelműen védettek a beavatkozással szemben. Amennyiben az önkormányzati rendelet nem az ingatlan használóját, hanem tulajdonosát rendeli szankcióval sújtani, akkor a szabályozás az Alaptörvény XIII. cikkében meghatározott **tulajdonhoz való jog**, valamint a Ptk. 5:13. §-ában meghatározott, tulajdonhoz kötődő jogosultságok szempontjából sem támogatható.

A telekhatáron belüli **udvar, kert** tekintetében már jelentkezhet mérlegelendő igény a magánszféra-jogok korlátozására közösségi érdek védelmében, azonban e kérdéseket az alábbi, ágazati jogszabályi rendelkezések már rendezik, így ezekre a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló helyi rendelet nem vonatkozhat tekintettel a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. § harmadik mondatára, amely szerint *„jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.”*

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 73. § (1) bekezdése értelmében *„A betegségeket terjesztő vagy egészségügyi szempontból káros, miniszteri rendeletben meghatározott rovarok, rágcsálók irtásáról, és a madarak távoltartásáról a terület, épület tulajdonosa, illetve kezelője rendszeresen gondoskodik.”*

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 17. § (4) bekezdése szerint *„A földhasználó köteles az ingatlanon a **parlagfű** virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”* Ezen túlmenően az Éltv. 17. § (1) bekezdése részletesen szabályozza egyéb károsítók (gazok, gyomnövények) elleni védekezést is.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 1/A. § (1) bekezdése alapján *„Tilos a hulladékot felhalmozni, a gyűjtés, a szállítás, a kezelés szabályaitól eltérő módon elhagyni, ellenőrizetlen körülmények között elhelyezni és kezelni.”*

Ezen túlmenően az egyes rendeletekben megjelenő, **„kert megművelésének”** megkövetelése egyébként sem felel meg a normavilágosság – Jat. 2. §-ában meghatározott – követelménynek, hiszen nem egyértelmű, hogy milyen szintű, jellegű növénytermesztés tekinthető megfelelőnek.

A fentiekre tekintettel az ingatlan tisztántartásának, rendezettségének kötelezettsége nem írható elő közösségi együttélés alapvető szabályaként.

2. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 178/B. § (1) bekezdése értelmében „*Aki életvitelszerűen közterületen tartózkodik, az szabálysértést követ el.*”

A Szabs. tv. 2. § (4) bekezdése szerint „*Nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy önkormányzati rendelet – az eljárási bírság kivételével – közigazgatási eljárásban kiszabható bírság alkalmazását rendeli el.*”

Álláspontom szerint a Szabs. tv. 2. § (4) bekezdése ellenére önkormányzati rendelet nem nyilváníthatja az életvitelszerűen közterületen tartózkodást vagy annak valamely külön nevesített formáját (pl. közegészségügyi veszélyeztetést okozó ideiglenes szálláshely létesítését zöldterületen) közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásnak az alábbiakra tekintettel.

Az Alkotmánybíróság 19/2019. (VI. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: 19/2019. (VI. 18.) AB határozat) ugyan elutasította a Szabs. tv. 178/B. § Alaptörvény-ellenességére vonatkozó bírói kezdeményezéseket, azonban a testület a törvényi szabályozás egészét vizsgálta, és azt csak a garanciákkal, a szankcionálhatóságot korlátozó rendelkezésekkel együtt értékelte alkotmányossági szempontból megfelelőnek.

Az 19/2019. (VI. 18.) AB határozat indokolásának [67] bekezdése kiemelte, hogy „*A Szabs. tv. támadott szabályozása nem egy élethelyzetet, nem a hajléktalan létet, hanem az együttműködési kötelezettség szándékos és ismételt megtagadását, illetve folyamatos negligálását szankcionálja. A fokozatosság elve nyilvánul meg abban, hogy a Szabs. tv. értelmében a szabálysértési szankcionálást egy intézkedés előzi meg: az eljáró hatósági személyek legalább három alkalommal felkérlik az elkövetőt arra, hogy távozzon a helyszínről.*”

Az 19/2019. (VI. 18.) AB határozat indokolásának [68] bekezdéséből kiderül, hogy az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalakor azt is figyelembe vette: a Szabs. tv. 178/B. § (6) bekezdése értelmében nem szabható ki sem pénzbírság, sem helyszíni bírság a közterületen való életvitelszerű tartózkodás miatt.

Az Alkotmánybíróság 38/2012. (XI. 14.) AB határozatában is megjegyzi, hogy „*a hajléktalanság, mint társadalmi probléma megoldásának a szabálysértési szankció alkalmazása alkalmatlan eszköze, mivel az érintettek azért kerültek ebbe a helyzetbe, mert jövedelem hiányában lakhatásukat nem tudják megoldani, így a bírság megfizetésére sem képesek.*”

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankció tv.) 2. § (3) bekezdésében meghatározott szankciók közül kizárólag a c) pontban meghatározott közigazgatási bírság írható elő önkormányzati rendeletben a Szankció tv. 9. §

(2) bekezdése értelmében. Igaz, a Szankció tv. 9. § (1) bekezdésének a) pontja alapján ilyen esetben is csak akkor van lehetőség bírságolásra, ha a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyezték be, mert ennek hiányában a Szankció tv. 6. § (3) bekezdése értelmében figyelmeztetést kell alkalmazni. Fontos azonban, hogy nem csak az azonos tényállás teszi megengedhetővé a bírságolást, tehát egy teljesen más közigazgatási szabályszegés szankcionálása és annak nyilvántartásba vétele esetén is azonnal bírságolhatóvá válik az adott személy életvitelszerű közterületi tartózkodás miatt. Ezt árnyalja ugyan, hogy a Szankció tv. 6. § (3) bekezdése szerint akkor is figyelmeztetés alkalmazásának van helye, *„ha a közigazgatási szabályszegés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható”*, azonban ez mégis jóval több teret enged a jogalkalmazónak, mint a Szabs. tv. 178/B. §-a.

A fentiekre tekintettel tehát amennyiben önkormányzati rendelet közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartásként határozza meg a közterületen való életvitelszerű tartózkodást, nem érvényesülnek azok a garanciális szempontok, amelyekre tekintettel a Szabs. tv. 178/B. §-át az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel összhangban lévőnek ítélte. Az ilyen önkormányzati jogalkotás végső soron arra ad lehetőséget, hogy önmagában a hajléktalan létet és nem az együttműködési kötelezettség szándékos és ismételt megtagadását szankcionálja.

Mindezekre tekintettel a közterületen való életvitelszerű tartózkodás már törvényi szinten szabályozott az Alaptörvénynek megfelelő módon, önkormányzati rendeletben erre már nincs lehetőség.

3. Az Alkotmánybíróság 176/2011. (XII. 29.) AB határozatával megsemmisítette azt az önkormányzati rendeletet, amely a guberalást (szemétkben válogatást) szankcionálta, mert az ilyen szabályozás az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 9. § szerinti közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, hiszen az *„látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.”* Bár az Alkotmánybíróság az Ebktv. 8. §-ában meghatározott esetek közül a t) pontot, vagyis az egyéb helyzetet, tulajdonságot, jellemzőt emelte ki, de álláspontom szerint ilyen esetben a q) pontban meghatározott vagyoni helyzet miatti hátrányos megkülönböztetés is megvalósul.

Mindezek alapján kérem, hogy a szakmai segítségnyújtásban foglaltakra tekintettel szíveskedjen megvizsgálni a hivatalához tartozó önkormányzatok közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló rendeleteit, és szükség esetén az Mötv. 81. § (3) bekezdése alapján jelezze a képviselő-testületnek a jogszabálysértést.

Kérem, hogy a vizsgálat eredményéről és az esetlegesen szükséges intézkedés megtételéről (a rendelet módosításának megtörténtéről) 2026. január 30. napjáig szíveskedjen tájékoztatni.

Szeged, *elektronikus időbélyegző szerinti*

Tisztelettel:

dr. Salgó László Péter
főispán

A dokumentum elektronikus aláírásával hitelesített.
Dátum: 2025.12.04 19:23:02
Csongrád-Csanád Vármegyei Kft
Kiadományozta: dr. Salgó László Péter

A dokumentum elektronikus hitelesített.
2025.12.05 03:52:38
Csongrád-Csanád Vármegyei Kft
Kiadományozta: TFIK TFIK